

РЕШЕНИЕ

№ 14480

гр. София, 28.08.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 166 СЪСТАВ, в публично заседание на
тринадесети юни през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: МАРИЯ СТ. ДИМИТРОВА

при участието на секретаря АСЯ В. ГЕОРГИЕВА
като разглежда докладваното от МАРИЯ СТ. ДИМИТРОВА Гражданско дело
№ 20221110117774 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 235 и сл. ГПК.

Производството по делото е образувано по искова молба, подадена от ищеца **Б. А. М.**, с която е предявен иск с правно основание **чл. 45 ЗЗД** за осъждане на ответника **Б. И. М.** да заплати на ищеца сумата **8000 лв.**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в морални страдания, огорчение, дълбока обида, изпитан силен стрес и унижение, потиснатост, намалена работоспособност и крайна раздразнителност, вследствие на разпространение на обидни и клеветнически твърдения чрез публикация от 08.01.2022 г. във [ЮЛ] профила на ответника ([ЮЛ]), както следва: „мръсно момче за мръсни поръчки“; „Б. М. заедно с приятелката си М.Ч., пуснаха всички поръчкови материали на В.Б.-Ч против изграждането на [ЮЛ] системата“; „друго журналистическо творчество освен поръчково нямат“; „бил от правилните ченгета“; „Какво друго да възпита това старо ченге освен Б. М.?!“.

Ищецът **Б. А. М.** поддържа, че с изброените по-горе изрази, обективирани във [ЮЛ] публикация от 08.01.2022 г. в личния профил на ответника, са му били причинени неимуществените вреди, изразяващи се в морални страдания, огорчение, дълбока обида, изпитан силен стрес и унижение, потиснатост, намалена работоспособност и крайна раздразнителност, тъй като публикацията била публична и достигнала неограничен брой хора. Като лице, отличено два пъти за журналистическата си работа- с награда „Червена линия“ за утвърждаване на върховенството на правото, връчена му от [ЮЛ], и с награда „В.К.- журналистика за хората“ за най-добър пишещ журналист, връчена му от фондация „Работилница за

граждански инициативи“, заявява, че твърденията на ответника пораждали негативно отношение в обществеността и накърнявали доброто му име в журналистическите среди, поради което счита същите за позорящи. Също така се поддържа, че изявленията съдържат и неверни твърдения както по отношение на ищеца, така и по отношение на баща му и журналиста М.Ч.. Моли за уважаване на иска. Претендира присъждане на разноски.

Ответникът **Б. И. М.** представя писмен отговор в срока по чл. 131 ГПК, с който оспорва предявения срещу него иск като неоснователен и недоказан. Посочва, че изявленията, инкорпорирани в процесната [ЮЛ] публикация, са направени във връзка със съждането на ищеца от бившия председател на [ЮЛ] С.М., за публикуването на множество статии, съдържащи обидни квалификации. Поддържа, че срещу ищеца е постановено осъдително решение, от което е видно нарушаването на етичните норми на журналистичката чрез публикуване на статии, съдържащи обиди спрямо С.М., в качеството му на [ЮЛ]. Посочва, че чрез [ЮЛ] публикацията изразява гражданското си мнение чрез възмущението си срещу неправомерното поведение на ищеца, в качеството му на журналист. Заявява, че по отношение на публичните личности, какъвто е и ищецът, е допустима критика в по-широки граници. Допълва, че процесните изявления са направени като коментар под статия, публикувана във [ЮЛ] от друг автор. Твърди, че първите три от процесните твърдения представляват лична оценка на ответника спрямо журналистическата работа и личността на ищеца. Посочва, че думата „ченге“ не се възприема в обществото като обида. Поддържа, че доверието в истинността на материалите, публикувани от ищеца, в качеството му на журналист, е разколебано с горепосоченото съдебно решение. Моли за отхвърляне на иска. Претендира присъждане на разноски.

Съдът, като съобрази доводите на страните и обсъди събраните по делото доказателства поотделно и в тяхната съвкупност, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл. 45 ЗЗД, като се претендират вреди от публикация на ответника в профила му в социалната мрежа [ЮЛ], съдържаща обидни и клеветнически твърдения, уронващи авторитета на ищеца и доброто му име в обществото. Съгласно правилата за разпределение на доказателствената тежест, за уважаване на исковата претенция ищцовата страна следва да установи при условията на пълно и главно доказване наличието на елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане, а именно: че е претърпял твърдените неимуществени вреди, тяхната продължителност и интензитет, настъпили в причинна връзка с виновното и противоправно поведение на ответника, изразяващо се в излагане на обидни и позорящи твърдения относно личността на ищеца във [ЮЛ] публикация на ответника. Вината се предполага- чл. 45, ал. 2 ЗЗД, като опровергаването на тази презумпция е в тежест на ответника при условията на обратно пълно доказване.

Предявената претенция е за обезщетяване на вреди, причинени на физическо лице от нарушаване на неговото право на защита срещу

посегателство върху неговата чест, достойнство и добро професионално име, защитено от чл. 32 от Конституцията, като част от правото на зачитане на личен живот, осъществено чрез изрази и твърдения относно ищеца, съдържащи се в публикация на ответника във [ЮЛ] профил му на 08.01.2022 г., в 18:37 ч., съдържаща изразите: „мръсно момче за мръсни поръчки“; „Б. М. заедно с приятелката си М.Ч., пуснаха всички поръчкови материали на В.Б.-Ч против изграждането на [ЮЛ] системата“; „друго журналистическо творчество освен поръчково нямат“; „бил от правилните ченгета“; „Какво друго да възпита това старо ченге освен Б. М.?!“, които са и проява на правото на свобода на изразяване, защитено по чл. 39 от Конституцията и от чл.10 от ЕКЗПЧОС. От приложените по делото доказателства- Констативен протокол от 14.01.2022 г., вписан под Акт № 3, том I, рег. № 63, при нотариус С.М., с рег. № [НОМЕР] при НК, и разпечатка на публикацията от [ЮЛ] профила на ответника, се установява, че техен автор се явява ответникът, което обстоятелство не се оспорва от последният. Видно от приложената разпечатка процесната публикация е била общодостъпна и е станала достояние на неограничен брой от хора, а не само на приятелите в профила на ответника.

В Решение № 7 от 4 юни 1996 г. на КС по конст. дело № 1/1996 г. за тълкуване на чл. 39, чл. 40 и чл. 41 от Конституцията с цел изясняване на съдържанието на правото свободно да се изразява мнение и то да се разпространява, конституционния съд приема, че накърняването на правата и доброто име на друго е основание за ограничаване на възможността свободно да се изразява мнение както по силата на общата ограничителна разпоредба на чл. 57, ал.2 КРБ, така и с оглед на възприетата структура на чл. 39 КРБ, в който правото на мнение се ограничава заради друго, конкуриращо право. В случая това е правото на лично достойнство, чест и добро име, което съгласно чл. 32, ал. 1, изр. 1 от Конституцията е също защитено.

Следва да се съобрази и разграничението, което прави установената в страната съдебна практика /решения по чл.290 от ГПК с № 204 от 12.06.2015г. по гр.д.№ 7046/14г.на IV г.о.,№ 253 от 29.01.2014г. по гр.д.№ 1251/12г. на III г.о., № 62 от 6.03.2012г. по гр.д.№ 1376/11г. на IV г.о./ между оценъчни съждения /субективни преценки, съставляващи коментар на факти/, за които се приема, че не подлежат на проверка за вярност и твърдения за факти, разпространени с печатно произведение, които позорят адресата. Разпространяването на информация накърнява доброто име, когато за дадено лице се изнасят неверни факти и данни, но само ако те обективно са в състояние да засегнат честта, достойнството и доброто му име. Ако фактите са верни, информирането за тях не е противоправно. За разлика от разпространяването на информация, изразяването на мнение има оценъчен характер, тъй като изразява позицията на лицето по даден въпрос или във връзка с даден факт, а не информира за този факт. Мнението не може да бъде вярно или невярно, тъй като не е изявление за знание, като то е противоправно единствено ако е изразено в обидна форма, т.е. ако съдържа обидни оценки и квалификации, преценени с оглед господстващия обществен морал. Не всяка негативна или експресивна оценка може да се приеме за

обидна, тъй като това би отрекло напълно конституционното право на изразяване на мнение, но със сигурност обидна е оценка, която съдържа вулгарни, цинични изрази и квалификации по нечий адрес или ако чрез позорящо внушение създава у трети лица отрицателно впечатление за пострадалия. Поради тази причина може да се носи отговорност и за оценъчни съждения и мнения, стига те да съдържат такива обидни изрази. Няма пречка едно и също изказване да съдържа както разпространяване на информация за осъществяването на даден факт, така и изказването на оценка, позиция, т.е. мнение на лицето по отношение на този факт, но и в този случай при преценката за наличието на противоправност следва да се изхожда от посочените различни критерии спрямо различните части на това изказване.

Видно от приложените от ответника писмени доказателства, процесните изказвания, направени в личния [ЮЛ]-профил на ответника, са реакция на ответника по повод статия, публикувана на интернет страницата [ЮЛ], в която са изложени твърдения за осъждането на ищеца и негова колега-журналист, да изплатят обезщетение за неимуществени вреди, причинени вследствие на разпространени от ищеца публикации, съдържащи позорящи твърдения относно личността на [ЮЛ] С.М..

Съдът счита, че част от процесните изявления са обидни – „мръсно момче за мръсни поръчки“; „Б. М. заедно с приятелката си М.Ч., пуснаха всички поръчкови материали на В.Б.-Ч против изграждането на [ЮЛ] системата“; „друго журналистическо творчество освен поръчково нямат“, унижителни за честта и достойнството на ищеца като разследващ журналист, награждаван за професионални достижения от колегите си, както и клеветнически, като с тях се разпространяват позорни обстоятелства за ищеца, внушават, че репортажите му са в услуга на В.Б. и по негова поръчка, за който е публично известно, че е санкциониран по силата на закона „[ЮЛ]“ и се ползва с негативно обществено мнение. Посочените твърдения не отговарят на истината, доколкото тези обстоятелства не са доказани от ответника в хода на процеса. Липсата на достатъчно фактическо основание в подкрепа на оценъчните съждения означава, че в случая има злоупотреба със свободата на словото, злонамереност и отправяне на оскърбителни лични нападки. Това е виновно и противоправно поведение, в този смисъл - решение № 369/26. 11. 2015 г., по гр. д. № 2098/2015 г., ВКС, ГК, 4 г.о.

Решаващият състав намира, че така направените изявления излизат от границите на позволеното, като попадат в забраната на чл.39, ал.2 от Конституцията на [НАСЕЛЕНО МЯСТО] и осъществяват съставите на обидата и на клеветата. Използваните изрази: „мръсно момче за мръсни поръчки“; „Б. М. заедно с приятелката си М.Ч., пуснаха всички поръчкови материали на В.Б.-Ч против изграждането на [ЮЛ] системата“; „друго журналистическо творчество освен поръчково нямат“, представляват обидни и клеветнически твърдения, излизащи далеч извън допустимия тон и език, внушаващи нравствено укоримо, неморално и противоправно поведение и засягащи по недопустим начин правната сфера на ищеца. В този смисъл квалифицирането на ищеца като „мръсно момче за мръсни поръчки“ създава опозоряващо за ищеца внушение, отнесено до неопределен кръг от хора, че

при изпълнение на работата му като журналист ищецът използва неморални методи, изготвяйки статии под влиянието на трето лице, което характеризира ищеца в обществото негативно и създава съмнение за професионализма му и обективността му в тази връзка. От изложеното се констатира, че посочените изрази са обидни- унизителни за честта и достойнството на ищеца като професионалист. Ето защо е налице противоправно действие, извършено от ответника, представляващо публично (чрез средство за масова информация) отправяне на клеветнически и обидни изявления по повод ищеца, с което са накърнени доброто му име и репутация. Обстоятелството, че същите са отправени в реакция на разпространени от ищеца публикации, съдържащи позорящи твърдения относно личността на трето лице не разколебава извода на съда.

Изразите „бил от правилните ченгета“; „Какво друго да възпита това старо ченге освен Б. М.?!“ съдът не счита за обидни или клеветнически, доколкото не съдържат нито вулгарни или цинични епитети, нито унизителни съждения за качествата на ищеца и поради това съдът следва да прецени дали представляват клеветническа информация. Те са оценъчни съждения и в този смисъл не подлежат на проверка за истинност. Само по себе си изразите „старо ченге“ и „правилните ченгета“ не съдържат позорящи твърдения и не се ползват с негативно значение в обществото. Още повече – същите са отправени не към ищеца лично, а към неговия баща.

Доказани са и останалите предпоставки за уважаване на иска по 45, ал. 1 ЗЗД. С показанията на свидетелката М.О.Ч. са установени претърпените от ищеца неимуществени вреди в причинна връзка с публикацията – засягане на името на ищеца, честта и достойнството. Съдът прецени показанията на свидетелката на основание чл. 172 ГПК с оглед на обстоятелството, че името на свидетелката се посочва в статията и част от изразите визират и нея. От друга страна именно при съвместното им в съжителството, свидетелката е имала пряка възможност да формира изводи как процесната публикация се е отразила е емоционалната сфера на ищеца. Свидетелката под страх от наказателна отговорност заявява, че ищецът бил изненадат, обиден и притеснен за близките си, за репутацията и работата си. Ставал раздразнителен от честите поставени въпроси във връзка със статията от приятели и колеги.

От друга страна по делото не се установява изключителен интензитет на негативните изживявания или особена продължителност на периода на възстановяване от тях (не са представени медицински документи, а и не са релевираны такива твърдения в исковата молба).

Причинените при деликт вреди поначало се обезщетяват парично, като на поправяне подлежат всички вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането- чл. 51, ал. 1 ЗЗД. Досежно размера на обезщетението за неимуществени вреди съдът съобразява 8 разпоредбата на чл. 52 ЗЗД. Поначало, въпреки липсата на възможност за съпоставяне между претърпените вреди и паричната престация, законодателят е дал възможност на увредения да претендира парично обезщетение за тези увреждания, като е

предоставил на съда да прецени във всеки конкретен случай какъв е справедливия размер на това обезщетение, което има компенсаторен характер. Понятието „справедливост“ по смисъла на чл. 52 ЗЗД не е абстрактно понятие. То е свързано с преценката на редица конкретни обективно съществуващи обстоятелства, които трябва да се имат предвид от съда при определяне размера на обезщетението (т. 2 от Постановление № 4 от 23.12.1968 г. на Пленума на ВС). Такива обективни обстоятелства могат да начина на извършване на увреждането, обстоятелствата, при които е извършено, причинените морални страдания и пр.

В този смисъл настоящият съдебен състав приема, че размерът на дължимото обезщетение за неимуществени вреди, който би удовлетворил обществения критерий за справедливост при съществуващите в страната общественно-икономически условия на живот, с оглед на конкретните обстоятелства по делото следва да бъде определен на 1000,00 лева. В тази връзка следва да бъдат отчетени, от една страна, броя и вида на клеветническите изрази, установената тежест на вредите - отражението на процесните изрази върху поведението на ищеца и обстоятелството, че същите са били разпространени пред неограничен кръг от лица чрез интернет сайт ([ЮЛ]). Налице няма данни за изразени конкретни негативни нагласи спрямо ищеца от трети лица и липсват данни за особена продължителност на претърпените негативни преживявания. В този смисъл присъждането на по-голяма от горепосочената сума би довело до несъответстващо на изискванията на справедливостта имуществено разместване. Присъждането на обезщетение само по себе си съдържа морално удовлетворение-признаване, че действията на ответника са противоправни, и отговорността им за причинените вреди, като размерът на паричната сума е за репарирание на действително претърпените вреди и не може да служи за обогатяване. От значение е и създаденият от съдебната практика ориентир, относим към аналогични случаи, тъй като „справедливостта“ до голяма степен отразява обществената оценка на засегнатите нематериални ценности, а в сферата на последните равенството в обществото намира най-чист израз (виж Решение № 110 от 25.05.2017 г. на ВКС по гр. д. № 2808/2016 г., IV г. о., ГК).

Ето защо предявеният иск по чл. 45 ЗЗД следва да бъде уважен за сумата от 1000,00 лева, ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 01.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата. За горницата над посочената сума до пълния предявен размер искът следва да се отхвърли като неоснователен.

При този изход на спора право на разноски възниква за двете страни. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК и предвид изрично направеното искане в тази насока, в тежест на ответника следва да се присъдят направените от ищеца съдебни и деловодни разноски съобразно представения списък по чл. 80 ГПК, от които 320,00 лева – държавна такса, 600,00 – реално изплатено адвокатско възнаграждение. Съобразно уважена част следва да се присъди сумата **115,00 лева**.

Ответникът не претендира разноски и не доказва извършването на

такива, поради което не следва да бъдат присъждани.

Така мотивиран настоящият състав на Софийски районен съд

РЕШИ:

ОСЪЖДА Б. И. М., ЕГН *****, с адрес [АДРЕС] **ДА ЗАПЛАТИ** на **Б. А. М.**, ЕГН ***** с адрес [АДРЕС] на основание **чл. 45 ЗЗД** сумата от **1000,00 лева**, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в морални болки и страдания, вследствие на разпространение на обидни и клеветнически твърдения чрез публикация от 08.01.2022 г. във [ЮЛ] профила на ответника на електронен адрес ([ЮЛ]), ведно със законната лихва от датата на подаване на исковата молба – 01.04.2022 г. до окончателното изплащане на сумата и на основание **чл. 78, ал. 1 ГПК** сумата от **115,00 лева** – разноси по делото в производството пред СРС като **ОТХВЪРЛЯ** предявеният иск за горницата над посочената сума до пълния предявен размер от 8000,00 лева като **НЕОСНОВАТЕЛЕН**.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

ПРЕПИС от решението да се връчи на страните.

[ЮЛ] при Софийски районен съд: _____